

ความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
THE NEEDS FOR ACADEMIC ADMINISTRATION FOR SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE LOPBURI

¹อัจฉระพรรณ ทองสันต์ Artcharapan Thongsan ²สมศักดิ์ บุญปู Somsak Boonpoo
³พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวาทโน PhramahaYannawat Thitavaddhano
^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: mynameis.artcharapan@gmail.com

Article Received: September 16, 2025. Revised: December 25, 2025. Accepted: December 26, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูสายผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,431 คน และมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูสายผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำนวน 303 คน ด้วยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี อันดับ 1 คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันดับ 2 คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อันดับ 3 คือ การจัดการเรียนการสอน อันดับ 4 คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อันดับ 5 คือ การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และอันดับ 6 คือ การนิเทศการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, โรงเรียนมัธยมศึกษา, การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the needs for Academic Administration for secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Lopburi. It was quantitative research with a population of 1,431 school committees, administrators, and teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Lopburi in 2024. The sample group of 303 participants was determined using the sample size table by Krejcie and Morgan.

Data were analyzed using basic statistics, including percentage, mean, standard deviation, and the Priority Needs Index.

The research results found that the actual academic administration of secondary schools, overall, had a high average level. The ideal academic administration of secondary schools, overall, had the highest average level. The needs for academic administration of secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Lopburi were ranked as follow 1) Research to develop educational quality, 2) Curriculum development, 3) Teaching and learning management, 4) Development of educational media, innovation and technology, 5) Measurement, evaluation and transfer of learning outcomes, and 6) Educational supervision.

Keywords: Academic Administration, Secondary Schools, Research to Improve the Quality of Education

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ เป็นกระบวนการพัฒนาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นในแต่ละยุคสมัยการจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการให้มีการประกันโอกาสทางการศึกษาแก่คนไทยทุกคนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจาก ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ และเป็นงานหลักของการบริหารและการจัดการในสถานศึกษาที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและให้เวลามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Smith, R.H. and Other (1980) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก คิดเป็น ร้อยละ 40 ของงานบริหารโรงเรียนทั้งหมด และสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2544) ที่ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ การที่ผู้บริหารได้ตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะสามารถแก้ไขและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 9 กล่าวถึง การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลัก 6 ข้อ ดังนี้ 1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ทุกระดับและประเภทการศึกษา 4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และ 6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น การบริหารจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุนทั้งด้านกำลังความคิด กำลังกาย กำลังใจและกำลังทรัพย์ พร้อมทั้งร่วมกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2567 – 2568 โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค คุณภาพและสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นตามบริบทของประเทศและสังคมโลก โดยเน้นให้ผู้เรียน “เรียนดี มีความสุข” ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน ดังที่กล่าวไว้ว่า “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการนำไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม 2564 ตั้งอยู่ในโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2565 ได้ย้ายสถานที่ตั้งสำนักงานมาที่โรงเรียนโคกกะเทียมวิทยาลัย เลขที่ 88 หมู่ 7 ตำบลเขาพระงาม อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15160 มีนายศุภศิษฐ์ นุ่มฤทธิ์ เป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 25 แห่ง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 21,683 คน เมื่อพิจารณาข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2567 พบว่า ข้อมูลนักเรียนพิการและด้อยโอกาส ปีการศึกษา 2567 จำนวน 8,583 คน คิดเป็นร้อยละ 39.58 ของนักเรียนทั้งหมด ข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 0.46 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 ข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ประกอบอาชีพและไม่ได้ศึกษาต่อ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.09 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 และไม่มีนักเรียนออกกลางคัน ในปีการศึกษา 2566 และเมื่อพิจารณาผลคะแนนผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แยกตามรายวิชา ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย เท่ากับ 49.52 ต่ำกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 50.73) คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ เท่ากับ 30.89 ต่ำกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 31.76) คะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ เท่ากับ 25.27 ต่ำกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.38) คะแนนเฉลี่ยวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 30.03 สูงกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 30.00) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แยกตามรายวิชา ดังนี้ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีผลการทดสอบเฉลี่ยแยกตามรายวิชา ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย เท่ากับ 40.60 ต่ำกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 40.78) คะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา เท่ากับ 33.13 สูงกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 33.09) คะแนนเฉลี่ยวิชา

ภาษาอังกฤษ เท่ากับ 25.67 ต่ำกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 26.19) คะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ เท่ากับ 20.89 สูงกว่าระดับประเทศ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 19.96) คะแนนเฉลี่ยวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 29.51 สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 29.09) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2567) ซึ่งผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสะท้อนถึงคุณภาพการศึกษา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจะเป็นไปในทิศทางที่ดีหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา หากโรงเรียนมีการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพแล้วจะส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายและตรงตามมาตรฐานที่ระบุไว้

ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามมาตรฐาน การศึกษาและระดับคุณภาพ พบว่า มาตรฐานที่ 1 มีสัดส่วนได้ระดับคุณภาพดี สูงสุด จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 48.00) มาตรฐานที่ 2 มีสัดส่วนได้ระดับคุณภาพ ดีเลิศ สูงสุด จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 60.00) มาตรฐานที่ 3 มีสัดส่วนได้ระดับคุณภาพ ดีเลิศ สูงสุด จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 52.00) และภาพรวมของสถานศึกษา มีสัดส่วนได้ระดับคุณภาพ ดีเลิศ สูงสุด จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 56.00) และจากผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพและโอกาสในการพัฒนาคุณภาพ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี (2565) มีสถานศึกษากลุ่ม NYY จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 60.00) เป็นกลุ่มสถานศึกษา ขาดความพร้อมด้านกายภาพ บุคลากรและการสนับสนุนจากผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอกแต่มี กระบวนการบริหารและจัดการและกระบวนการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มี ประสิทธิภาพส่งผลให้เด็ก ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย ตามที่สถานศึกษากำหนดหรือสูงกว่า จุดที่ควร พัฒนาจำแนกตามมาตรฐาน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น (ร้อยละ 80.00) รองลงมา คือ ความสามารถในการอ่านการเขียนการสื่อสารและการคิดคำนวณ (ร้อยละ 60.00) และ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา (ร้อยละ 52.00) ตามลำดับ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ คือ การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพ (ร้อยละ 44.00) รองลงมา คือ ระบบบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา (ร้อยละ 24.00) และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (ร้อยละ 20.00) ตามลำดับ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ จัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ (ร้อยละ 72.00) รองลงมา คือ การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (ร้อยละ 64.00) การบริหารจัดการเรียนการสอนโดย ใช้การวิจัยเป็นฐาน (ร้อยละ 8.00) ตามลำดับ ซึ่งโอกาสในการพัฒนาของสถานศึกษาและแนวทางการส่งเสริม นิเทศ ติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ การพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้จัดห้องปฏิบัติการให้อยู่ในสภาพดี เพียงพอและพร้อมใช้งาน จัดสรรบุคลากรสนับสนุนงานวิชาการและธุรการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากขึ้นและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำและ นิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

จากผลการประเมินสภาพปัจจุบันของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ปัจจุบันภายในที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ด้านโครงสร้างและนโยบาย องค์กร มีโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพจังหวัด สหวิทยา

เขต และศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้) ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านการบริหารจัดการ ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านวิชาการและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ ผู้เรียนบางส่วนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ขาดความกระตือรือร้น การแสวงหาความรู้ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ สถานศึกษาขาดแคลนครูวิชาเอกในสาขาวิชาหลักส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครูบางส่วนไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้และยังขาดทักษะในการเรียนรู้ และปัจจัยภายนอกเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยเฉพาะด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยีและด้านเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามแม้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จะมีอุปสรรคภายนอกแต่มีจุดแข็งจากภายในหลายๆ อย่างส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี มีสถานภาพโน้มเอียงไปในตำแหน่งที่ “ไม่เอื้อแต่แข็ง” หรือตำแหน่ง Cash Cows (วัวแม่ลูกอ่อน) คือ ต้องพัฒนาสมรรถนะภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างโอกาสในการดำเนินงานให้เจริญเติบโตต่อไปเมื่อมีโอกาส ภายนอกขององค์กรมีอุปสรรคแต่ภายในองค์กรมีความเข้มแข็ง มีความพร้อม หากรอให้ปัจจัยภายนอกเป็นโอกาสเอื้อต่อการพัฒนาองค์กรหรือพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสนี้จะสามารถพัฒนาองค์กรนำไปสู่สภาพที่เอื้อและแข็งได้ ทั้งนี้เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ค่านิยมองค์กร One Team Lopburi To Quality Organization (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2567)

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกัน พร้อมทั้งจะรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา 277 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 64 คน ข้าราชการครู จำนวน 1,090 คน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2567 รวมจำนวน 1,431 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำนวน 303 คน โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ในประเด็น 4 ต่อไปนี้ 1) เพศ 2) อายุ 3) วุฒการศึกษา และ 4) ประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำนวน 42 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการบริหารวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 ข้อ และ 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 7 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, Rensis, 1967) 5 ระดับ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสังเคราะห์เป็นความรู้เบื้องต้น เพื่อประมวลสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย 2) สร้างแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารวิชาการที่เหมาะสม มีคุณภาพ และตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในเบื้องต้น 4) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) ด้วยเกณฑ์ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยงานวิจัยฉบับนี้ทุกข้อคำถามได้รับการยอมรับจากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงภาษาให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจริง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จำนวน 30 ชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Coefficient) เป็นเกณฑ์ชี้วัดว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง โดยถือเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ระหว่าง 0.60 - 1.00 เป็นเกณฑ์ชี้วัดว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง โดยงานวิจัยฉบับนี้ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9695 ซึ่งถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เพื่อทำการเก็บข้อมูลได้ 6) ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าพื้นที่เก็บข้อมูลในการทำการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อนำส่งถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ส่งหนังสือขอความร่วมมือส่งไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง 25 แห่ง ผ่านระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (AMSS++) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถามที่สร้างจาก Google Forms เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับมาครบถ้วนตามวันเวลาที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

4.2 ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี วิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

4.3 ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น วิเคราะห์โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ซึ่งปรับสูตรการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหารหาค่าผลต่างของ (I-D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น (สุวิมล ร่องวานิช, 2558)

สรุปผลการวิจัย

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนี $PNI_{modified}$ ของสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวม

	ความต้องการจำเป็น การบริหารวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลพบุรี โดยภาพรวม	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{modified}$	อันดับที่ $PNI_{modified}$
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.05	0.83	มาก	4.75	0.47	มากที่สุด	0.17	2
2	การจัดการเรียนการสอน	4.09	0.85	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด	0.16	3
3	การนิเทศการศึกษา	4.29	0.76	มาก	4.77	0.41	มากที่สุด	0.11	6
4	การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.16	0.82	มาก	4.74	0.47	มากที่สุด	0.14	5
5	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.82	0.91	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด	0.20	1
6	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.14	0.83	มาก	4.76	0.46	มากที่สุด	0.15	4
	ภาพรวม	4.09	0.83	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด	0.16	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การนิเทศการศึกษา การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การจัดการเรียนการสอน และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนามาก่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกขั้นตอน $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.11 - 0.20 โดยภาพรวมค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ในที่นี้ คือ 0.16 และพบว่าความต้องการความจำเป็นอันดับ 1 คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันดับ 2 คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อันดับ 3 คือ การจัดการเรียนการสอน อันดับ 4 คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อันดับ 5 คือ การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และอันดับ 6 คือ การนิเทศการศึกษา ดังในตารางที่ 1

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี สภาพที่เป็นจริงของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การนิเทศการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี มีการประสานความร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน โดยเปลี่ยนจากการนิเทศเชิงตรวจสอบไปสู่การนิเทศเพื่อพัฒนาและการเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ทำให้กระบวนการสามารถตอบสนองต่อความต้องการของครูได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม เกิดการยอมรับและสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาทางวิชาชีพที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุญาดา เสงชัยโย (2563) ที่พบว่า สภาพการบริหารวิชาการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา มีการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ มีการสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ยังพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิภาพร พินิจมนตรี (2563) ที่พบว่า สภาพบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการนิเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การ จัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การนิเทศการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี มีการพัฒนา รูปแบบและเครื่องมือการนิเทศการเรียนรู้การสอนที่หลากหลายและเหมาะสม และส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ ความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทุกกิจกรรมทุกประเภทในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขอบข่ายที่สำคัญ ได้แก่

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย สนับสนุนให้การวิจัยเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ นำผลการวิจัยมาใช้เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตลอดจนประสานความร่วมมือ สร้างเครือข่าย เผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษากับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ

2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตรมีความหลากหลาย ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3. การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย รูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่ายและน่าสนใจ พัฒนาและประยุกต์ใช้สื่อที่มีความหลากหลาย เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนมีการกำหนดกระบวนการ เกณฑ์ และเครื่องมือ ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและได้มาตรฐาน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง สามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

6. การนิเทศการศึกษา โรงเรียนมีกระบวนการติดตาม สนับสนุน ให้คำแนะนำด้วยวิธีการที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ดังนี้

1.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายข้อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ โรงเรียนส่งเสริมการนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการนำผลการวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าของบุคลากร เพื่อกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญกับการวิจัยมากขึ้น สนับสนุนงบประมาณและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายข้อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ หลักสูตรสถานศึกษามีความหลากหลาย ยืดหยุ่น มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็น ความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของนักเรียน พร้อมทั้งจัดประชุมหรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของผู้เรียน โดยจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการ

ประเมินผลเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบให้ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและครูอย่างแท้จริง

1.3 การจัดการเรียนการสอน รายข้อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างมีเหตุผล ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และเชื่อมโยงบทเรียนกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ผู้บริหารควรพัฒนาและจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมถึงสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนระบบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้เชิงกระบวนการอย่างแท้จริง พัฒนาศักยภาพครูด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูได้เรียนรู้เทคนิคและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง และส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ

1.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา รายข้อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ โรงเรียนจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย สนับสนุนให้ครูมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและพัฒนาห้องเรียนให้เป็น Smart Classroom หรือห้องเรียนอัจฉริยะ เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนแบบดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ อบรมพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทั้งในระดับพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนการจัดเวทีให้ครูได้นำเสนอผลงานหรือนวัตกรรมที่เกิดจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน

1.5 การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน รายข้อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ โรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและได้มาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูเข้าใจหลักการและแนวทางการวัดและประเมินผล และการใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย พร้อมทั้งให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริงในการออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำคู่มือระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อให้ครูมีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน

1.6 การนิเทศการศึกษา รายข้อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ โรงเรียนมีการพัฒนารูปแบบและเครื่องมือการนิเทศการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ เปิดโอกาสให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สังเกตการสอนจริงในห้องเรียน และสะท้อนผลการสอนร่วมกันเพื่อหาแนวทางปรับปรุงให้ดีขึ้น ถือเป็นการนิเทศที่เน้นการปฏิบัติจริงและส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริม

การนิเทศแบบผสมผสาน เช่น การบันทึกวิดีโอการสอนเพื่อสะท้อนผล หรือการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการให้คำปรึกษา ทำให้การนิเทศมีความยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยบูรณาการหลักการมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรสนับสนุน ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน เข้ามามีบทบาทในการร่วมให้ข้อมูล ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยบูรณาการหลักพุทธธรรม เช่น หลักอปริหานิยธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกันของบุคคลในองค์กร เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารวิชาการในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- นิภาพร พินิจมนตร์. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์, 7(8), 190-203.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2565). การสังเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565. ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2567). สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567. ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี.
- สุญาดา เสงชัยโย. (2563). รูปแบบการบริหารวิชาการสู่คุณภาพมาตรฐานสากลของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมอญ). รายงานวิจัย. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1967). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607 - 610.
- Likert Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale in Reading on Attitude Theory and Measurement. Ed, New York: Wiley & Son.
- Smith, R.H. and Other. (1980). Management: Making organizations perform. New York: Macmillan.